

**J.WOLGAST -ULRICHSHORST-BAGNA THURBRUCH-KACHLIN-
KATSCHOW-MELLENTHIN-ŻUBROWISKO-DARGEN-GARZ
47.2 km**

JEZIORO WOLGAST

Polska historyczna nazwa Wolgastsee brzmi Jezioro Wołogoskie. Jest naturalnym, polodowcowym jeziorem śródlęsnym ciągnącym się od granicy polsko-miemieckiej do miejscowości Korswandt.

Jeszcze do końca XIX wieku jezioro zajmowało znacznie większy obszar niż obecnie. Swoim zasięgiem obejmowało obecne jezioro Schwarzes Herz [Schwarzer See]. Powierzchnia jeziora wynosi 0,47 kilometra kwadratowego. Jego wymiary to 1,4 kilometra długości i 450 metrów szerokości. Średnia głębokość to 4,1 metra, maksymalna 7,5 metra. Lustro jeziora leży w depresji - 60 centymetrów poniżej poziomu morza.

Jezioro otoczone jest zewsząd lasami, głównie bukowymi. Wokół jeziora biegnie ścieżka dla pieszych i rowerów długości 3,8 kilometra - szlak zielony. W Korswandt znajduje się niewielka plaża wraz z kąpieliskiem. Rośnie tu najstarszy i najwyższy buk na wyspie - pomnik przyrody.

ULRICHSHORST

Ulrichshorst został założony w 1774 roku przez króla pruskiego Fryderyka Wielkiego. Osiedlił tutaj 30 rodzin, które miały pracować przy budowie systemu melioracyjnego mającego na celu osuszenie bagien Thurbruch w celu uzyskania nowych pól uprawnych oraz łąk. Miejscowość została dość mocno zniszczona podczas pożaru w 1897 roku.

Ulrichshorst leży we wschodniej części wyspy Uznam, ciągnąc się kilkaset metrów kierunku północno-zachodnim od drogi L265, łączącej Korswandt z Zirchow. Cała zabudowa to stare zabytkowe domy, sporo z nich kryta strzechą. Można jeszcze spotkać fragmenty kamiennych murów z XVIII wieku, z czasów powstania wioski. W ostatnich latach wybudowano kilka nowych domów. Wieś posiada jedną drogę, prawie wszystkie domy są usytuowane tylko po jednej jej stronie. Spokojna, cicha wieś, przed domami ładne i urozmaicone ogródki. Ulrichshorst leży na terenie Thurbruch - największego bagniska na terenie północno-wschodnich Niemiec. Liczne rowy melioracyjne budowane przez prawie 250 lat pozwoliły częściowo je osuszyć na tyle, że tereny Thurbruch wykorzystywane są jako pastwiska dla zwierząt i miejsce pozyskiwania surowca na siano i pasze. Około 700 metrów od wioski znajduje się jezioro Gothen - jest ono jednak niedostępne ze względu na bagna; Gothensee jest objęte ścisłą ochroną. Wioskę zamieszkuje około 240 mieszkańców.

BAGNA THURBRUCH

Thurbruch [bagno tura] położone jest we wschodniej części wyspy Uznam. Zajmuje powierzchnię 16 hektarów pomiędzy miejscowościami: Bansin , Gothen, Korswandt, Ulrichshorst, Zirchow, Kutzow, Görke, Kachlin, Katschow, Labömitz i Reetzow. Na terenie bagniska leżą dwa jeziora: Kachliner See i Gothensee.

Nazwa Thurbruch [bagno tura] powstała od faktu, że w 1360 roku na tych terenach książę Wartisław V zabił ostatniego tura żyjącego na Uznamie. Pierwsze zapiski wspominające o Thurbruch pochodzą z roku 1421. W 1750 roku, na rozkaz króla Prus Fryderyka II rozpoczęto prace osuszania bagien poprzez kopanie systemu rowów melioracyjnych. Pracami kierował mistrz Knüppel z Anklam. Prace rozpoczął od odprowadzenia wody z Kachliner See poprzez rów do wolgastsee i dalej do wód Zalewu Szczecińskiego.

W 1774 roku założono kolonię Ulrichshorst, gdzie zamieszkało 30 osadników, którzy pracowali przy pracach na bagnie. Osuszenie tych terenów miało na celu pozyskanie nowych pastwisk dla bydła oraz

nowych pól uprawnych. W 1772 roku zakończono prace przy największej budowli - rowie łączącym jezioro Kachlin z jeziorem Gothen. Rów istnieje do dnia dzisiejszego [tak, jak i cały system melioracyjny]. Ma 2650 metrów długości, jego szerokość dochodzi miejscami do 10 metrów. W 1819 roku zakończono kolejną wielką inwestycję - wykopano kanał łączący jezioro Gothen z Bałtykiem. Kanał na cześć jego budowniczego [Sacka] nazwano Sackkanal. W latach suszy, około 1860 roku, wypompowano całą wodę z Gothensee i teren zamieniono w łąki. W tym czasie powstały wały, które do dzisiaj przecinają jezioro. Po kilku latach jezioro z powrotem wypełniono wodą. Na początku XIX wieku ponownie podjęto prace usprawniające odprowadzenie wód z pól i łąk.

Zbudowano zapory i przepompownie wody [wiatrowe i parowe]. Na początku XX wieku wybudowano kolejne trzy pompownie wiatrowe. Do dzisiaj można podziwiać pompownię koło Kachlin. Od 1968 roku poziom wód w rowach utrzymywany jest za pomocą pomp zasilanych energią elektryczną.

Bagnisko było też źródłem pozyskiwania torfu - głównie jako paliwo. Podczas wierceń stwierdzono, że warstwa torfu ma 8 metrów grubości. Szczególnie po II wojnie światowej, gdy ze względu na brak innego paliwa, mieszkania ogrzewano torfem. W ciągu 160 lat wydobyto z Thurbruch 200 tysięcy metrów sześciennych torfu. System ekologiczny bagniska długo pozostawał nienaruszony. Dopiero w latach sześćdziętych ubiegłego wieku, na skutek stosowania nawozów sztucznych i rabunkowej eksploatacji doszło do częściowego rozkładu pokładów torfu. To spowodowało obniżenie terenu o 80-90 centymetrów. Spadła również ilość gatunków flory i fauny występujących na Thurbruch.

Spływające do jeziora Gothen resztki nawozów i odprowadzane tam ścieki doprowadziły w 1980 roku do załamania ekosystemu jeziora. Obecnie Thurbruch i Gothensee objęte są ochroną.

Panoramę Thurbruch można podziwiać z punktu widokowego na wzgórzu [Kückelsberg](#).

KACHLIN

Kachlin położony jest w południowej części Uznamu, 500 metrów na północ od drogi B 110.

Leży nad Kachliner See [jeziorem Kachlin], na obrzeżach bagniska Thurbruch. Wioska ma 110 mieszkańców. Oprócz starych, kamiennych stodół oraz unikalnego spichlerza niewiele jest do oglądnięcia. Do Kachlin można dojechać autobusem komunikacji zbiorowej.

KATSCHOW

Liczące 110 mieszkańców Katschow leży w południowej części wyspy na skraju Thurbruch, w pobliżu drogi federalnej B 100. Dawna nazwa to Catzecow. Tereny obecnej wsi były zasiedlone już około 5000 lat temu. W I i II wieku powstają na tych terenach kolejne osiedla. Przyjmuje się rok 1260 jako rok powstania Katschow - wtedy książę Barnim podarował tę wieś klasztorowi Grobe, o czym zachowały się pismienne wzmianki. Nazwa wioski pochodzi od słowiańskiego słowa kascha - kaczka.

W Katschow ciekawe są do oglądnięcia stare stajnie i stodoły wybudowane z muru pruskiego i kryte strzechą. Miejscowość posiada połączenia autobusowe.

ZAGRODA ŻUBRÓW W PRÄTENOW

Zagroda żubrów [Wiesentgehege] o powierzchni 5,5 hektara, która leży 600 metrów od "centrum" Prätenow. W 2004 roku sprowadzono tu z Wolińskiego Parku Narodowego cztery żubry o imionach Pociotek, Powizyta, Pokemonka i Pojawinka. Wszystkie nazwy zaczynają się na "po" - takie imiona są nadawane żubrom spod Międzyzdrojów. Natomiast wszystkie urodzone w Prätenow będą miały imiona na litery "us" [od nazwy wyspy Usedom]. Pierwsze młode urodziło się w maju 2005 i nosi imię Usedomka. Pasące się lub wypoczywające żubry można oglądać ze specjalnej platformy.

Wybieg przewidziany jest dla maksymalnie ośmiu zwierząt. Na terenie zagrody jest też specjalna drewniana altanka, gdzie umieszczono zdjęcia różnych gatunków ptaków. Poniżej znajduje się przycisk - po jego naciśnięciu słychać śpiew danego ptaka. Obok położony jest niewielki placyk zabaw dla dzieci. Jako, że to zagroda żubrów, w sklepiku [w baraczkach, gdzie mieści się kasa] nabyć można żubrowkę. Wszystkie informacje i tablice poglądowe są w języku niemieckim i polskim.

Wiesentgehege czynne jest od Kwietnia do 10 października.

DARGEN

Liczy ok.550 mieszkańców. Znajduje się tam Muzeum Techniki i Motocykli. Można tam obejrzeć stare samochody, ciągniki, motocykle, sprzęt wojskowy i inne urządzenia. Wstęp płatny, ale warto zwiedzić.

GARZ

Miejscowość ok. 3 km od granicy z Polską (ul.Grunwaldzką). Cicha zadbane miejscowość zamieszkała przez ok. 250 mieszkańców. Przylega bezpośrednio do lotniska „Heringsdorf”. Godny obejrzenia jest kamienny kościół XV w. z wolnostojącą dzwonnica.

=====

Opisy ze strony internetowej www.usedom01.republika.pl